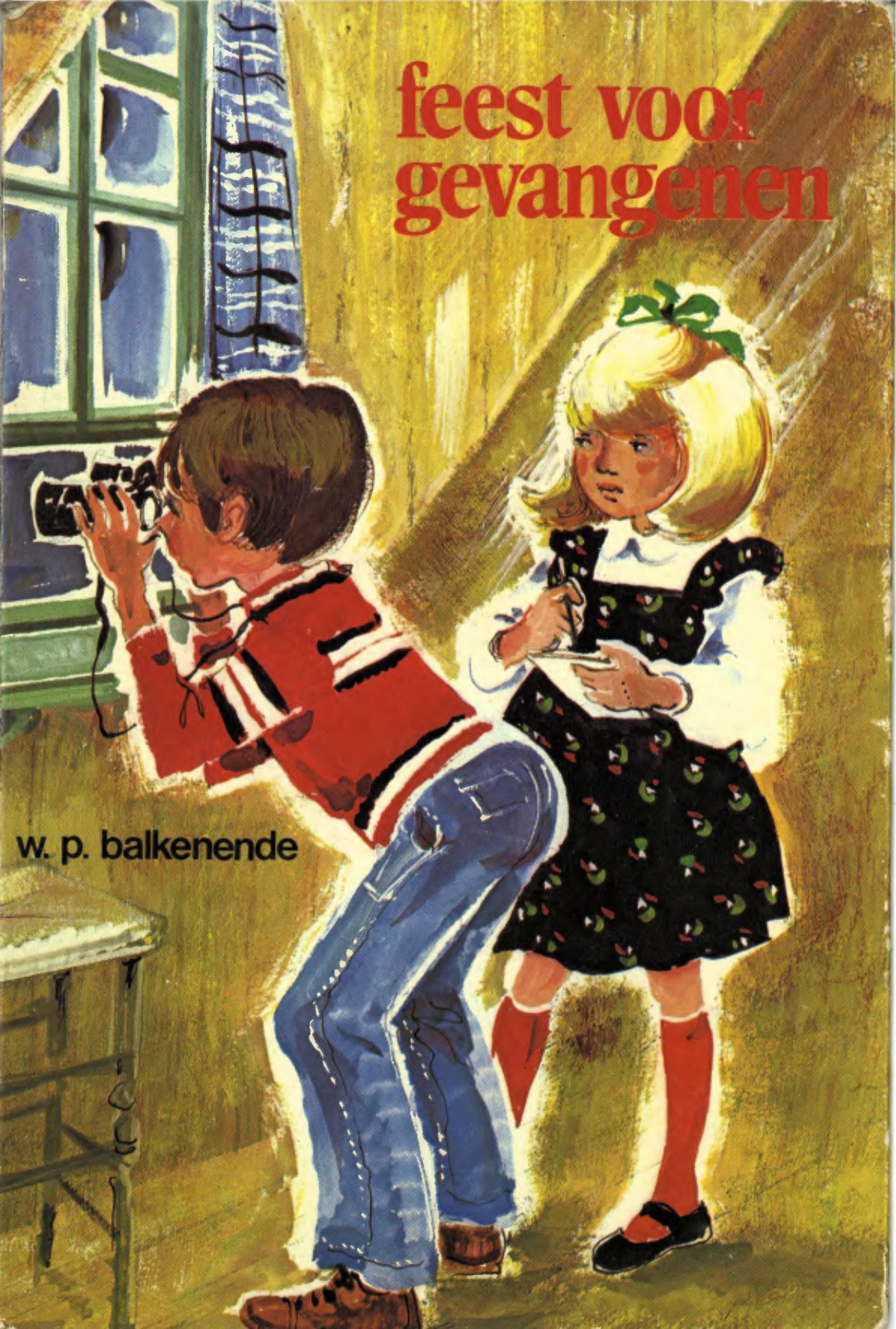

feest voor gevangenen

w. p. balkenende

W. P. BALKENENDE

Feest voor gevangenen

Met illustraties van Reintje Venema

UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH B.V. - NIJKERK

ISBN 90 266 4419 1

1. EEN RUZIE

Het is woensdagmiddag. Arend en Afke zijn thuis uit school. Ze hebben de hele middag vrij. . .

Arend kijkt somber naar de regendruppels. Ze lopen langs het raam omlaag, druppel na druppel.

Afke moppert dat ze niet buiten kan spelen. Ze vervelen zich allebei.

„Toe hoor,” vindt moeder, „niet zo brommen als het anders loopt als je gehoopt had.”

„Ik wil graag naar buiten,” klaagt Afke toch.

„Dat kan nu niet,” weet moeder. „Het regent veel te hard en het is veel te koud.”

„Echt novemberweer,” knikt Arend wat eigenwijs.

Hij pakt het knikkerbord en zet het op de tafel in de eethoek. Even later zijn ze samen aan het spelen. Moeder werkt weer in de keuken.

Moeder schrikt, ze hoort een harde klap in de kamer. Ze gaat kijken.

O, wat is dat erg!

Arend slaat Afke hard met een gevouwen krant. Hij heeft zo maar een krant van de tafel gepakt om zijn zusje te slaan.

„Jij telt heel gemeen,” roept Afke tussen de klappen door.

„Nietes,” weet Arend zeker. „Jij kunt nog niet eens goed tellen.”

„Moet ik nu gaan uitzoeken wie er gelijk heeft?” vraagt moeder als ze hen beiden uit elkaar duwt. „Jullie zijn me een lief zusje en broertje, foei, foei.”

„Arend telde gemeen,” houdt Afke vast.

„Het is niet waar, mams,” verdedigt Arend zich.

„Ik zoek het niet uit, hoor,” klinkt moeders stem boos. „Als jullie vechten willen, gaat ieder maar in zijn eigen hoek. Ik wil jullie niet meer horen . . .” Ze draait zich om en loopt de keuken in.

Daar zitten ze nu. Afke naast de kast bij haar poppen. Arend voor het bergmeubel bij zijn auto's. „Niet naar elkaar kijken en met elkaar praten,” heeft moeder nog gezegd!

Ze kijken allebei zo verdrietig. En buiten regent het maar . . . Buiten is het koud.

Binnen spelen twee vechtersbazen niet meer met elkaar. Ze zitten ieder in een hoekje!

Een poosje is het heel stil in de kamer. Afke is druk met het toedekken van haar poppen. Die mogen het niet koud hebben. Arend is ook druk. De auto's moeten netjes op hun plaats staan, en de benzinepomp ook.

Ze werken hard, allebei. Ze zijn er gauw mee klaar. Ze vervelen zich weer. Ze kijken stilletjes even naar elkaar . . .

„Wat duurt zo'n middag lang,” fluistert Arend.

Afke knikt en zacht zegt ze: „Ja.”

Moeder hoort hen in de keuken. Moeder heeft zulke goede oren, ze hoort alles door een dichte deur heen. Arend en Afke begrijpen er niets van.

„Op jullie plaats en blijven,” klinkt het uit de keuken. Ze blijven zitten, maar vervelen doen ze zich heel erg!

Moeder is klaar in de keuken. Ze komt de kamer in met een theeblad waarop drie kopjes thee staan.

Nu wordt het gezellig, weet Afke. Ze wil al naar haar vaste plaatsje rennen.

„Zitten blijven,” houdt moeder nog vol. Dat valt erg tegen, ze gaat weer bij de kast zitten. Afke kan nu wel huilen, maar ze doet het niet. „Kom nu maar,” zegt moeder. Ze heeft het knikkerspel weggepakt en de kopjes thee op de tafel gezet. Wat verlegen schuiven ze op hun stoel bij de tafel.

„Zullen jullie niet meer vechten?” wil moeder weten.

„Nee,” beloven ze allebei.

„De middag duurt zo lang,” zegt Arend.

„Dat is waar,” geeft moeder toe. „Van de zomer duurde een middag niet lang, hè. Dan zwommen jullie een hele middag, dan dacht je nergens anders aan.”

„Nee,” lachen ze, „toen duurde een middag niet lang. Toen was er van alles te beleven. Vader en u hadden ook vakantie. Iedere dag was het erg mooi weer.” Afke kijkt nog naar haar bruine armen. Ze schuift er haar mouw voor op.

„En nu heb ik geen tijd voor jullie?” vraagt moeder.

„Niet zoveel,” zegt Afke verlegen.

„Zal ik dan nu maar even tijd voor jullie nemen? Zullen we jullie kerstversje samen verder leren?”

„O ja,” roepen ze, „ja, we zouden het helemaal vergeten. Hoe begint het ook weer, mams?”

Moeder zet in, want ze kennen de woorden van het eerste vers al. Ze moeten nu de wijs nog goed leren, en zaterdag met de andere kinderen gaan oefenen. De juffrouw en de meester uit de tweede en vierde klas komen er expres voor naar school. Het is een geheimje van alle kinderen uit die twee klassen.

Ja, moeder heeft de goede toon, ze vallen in:

„Lof zij den Heer – om het heil dat Hij ons heeft beschoren!

Zie, hoe de duisternis wijkt en de morgen komt gloren!

Heilige nacht,

Die ons dat Kind heeft gebracht:

Ons is de Heiland geboren!”

2. VADERS VERREKIJKER

De kamer op de vliering is het fijnste plekje in hun huis. Dat vinden Afke en Arend allebei. Dáár spelen ze het liefst. Dáár ligt ook van alles. Naast de zolderkamer is een brede bergruimte. Vader heeft er heel veel spulletjes. Ze mogen er niet aankomen, maar dát maakt hen juist vaak zo heel erg nieuwsgierig!

Ze denken er nu niet aan. Ze spelen samen met de trein, die op batterijen over de rails loopt. Wat gaat die snel! Arend verzet zo nu en dan de wissel, dan gaat de trein op een andere rails lopen. Hij moet wel heel vlug zijn, anders ontspoord de trein.

Afke drukt op het knopje. Daar rijdt de trein alweer. Die gaat nu een tunnel in. Vader heeft een mooi berglandschap over de rails gemaakt, en verderop een brug over een rivier. Vader is heel knap.

Ze spelen samen, dat is fijn. Maar net als beneden verveelt alles vlug. Na de treinreis spelen ze samen met het voetbalspel, maar Arend kan het te goed. Afke verliest telkens, ze wil liever sjoelen. Afke mag eerst de stenen gooien. Het gaat best, ze krijgt er veel stenen in. Arend kan het ook goed, maar het tellen is weer zo heel erg moeilijk. Net als bij het knikkerbord.

„Je telt gemeen,” zegt Afke weer. Bijna zouden ze opnieuw ruzie krijgen. Opeens bedenken ze wat moeder gezegd heeft. Ze willen nu geen straf, want die zal dubbel zwaar zijn. Ze ruimen de stenen op. Beter kunnen ze maar niet sjoelen dan met ruzie!

En dan . . ., dan vervelen ze zich die middag weer! Arend kijkt rond bij de spullen van vader. Wat ziet hij veel dat hij in zijn handen zou willen nemen. Hij durft het niet. O, wat zal vader boos zijn als hij het merkt. Hij weet precies hoe alles ligt en hangt. Zo goed als moeder alles hoort, zo goed kan vader alles zien . . . Ze vinden vader erg knap. Hij maakt het treinspel steeds groter. Hij zorgt voor een nieuw ledikantje voor de poppen van Afke. Hij maakt een bloemenbak voor moeder . . . en mooie dia's van de vakantie . . . Hun vader kan alles!

„Kijk,” wijst Arend, en zijn vinger wijst naar een kastje met een glazen deurtje ervoor. „Kijk Afke, dat is vaders verrekijker.”

Afke knikt: „Dat weet ik ook wel!”

Ze hebben er in de vakantie vaak door mogen kijken. Dan liepen

ze langs het strand of in de duinen. Oei, wat leek een schip dat heel ver weg was, dichtbij. Het leek net alsof je het zo maar met je handen kon grijpen.

Dát kon natuurlijk niet, o nee. Ver weg gleed het schip langzaam naar de horizon waar het water en de lucht bij elkaar komen.

Nu staat de verrekijker daar veilig in de kast van vader. Hij staat bij zijn fototoestel. Ze kijken ernaar, die twee . . . Afke en Arend. Ze kijken naar elkaar . . .

„Zullen we ermee naar buiten kijken?” vraagt Arend.

„Dat kan niet,” weet Afke. „Er zijn regendruppels op de ruit, en aan de binnenkant is het raam beslagen.”

„We kunnen het raam op een heel klein kiertje zetten,” meent Arend.

Ze lopen er samen naar toe. Ze zetten het op een heel klein kiertje. Ze voelen met hun handen of er regendruppels naar binnen spetteren. Nee, ze voelen niets.

„Zo kunnen we alles zien op de straat aan de andere kant van de gracht,” bedenkt Arend hardop.

„Maar vader zal boos zijn,” zegt Afke wat bang.

„We zetten de verrekijker weer precies terug, netjes achter het glazen deurtje in de kast . . .” De stem van Arend klinkt vol vertrouwen. Arend praat alle zorgen bij zijn zusje weg. Nu gaat het fijn worden.

Arend klimt op een stoel. Hij zet één voet op de werktafel van vader. Voorzichtig draait hij de sleutel van het kastje om. Nog voorzichtiger trekt hij het deurtje open. Dan pakt hij de grote verrekijker van vader. Afke moet die even aanpakken, dan klimt hij naar beneden.

Daar zijn ze allebei aan het werk. Ze moeten de tas los zien te krijgen. Afke duwt en Arend trekt aan het lipje. Ze hebben het er druk mee, ze duwen hard. Het lukt! Het lipje schiet van achter het ijzeren knopje. Arend pakt de verrekijker uit de tas. Hij trekt de beschermhoesjes van voor de glazen en legt ze op de werktafel. Hij kijkt door de verrekijker, maar alles is wit. Hij ziet er niets door.

„Voorzichtig toch,” waarschuwt Afke hem.

„Jij, bangerd,” scheldt Arend zijn zusje uit. „Kom maar, bij het raam. Daar gaat het vast beter.”

Arend houdt de verrekijker voor zijn beide ogen. Hij draait aan een radertje, waardoor de lenzen van de verrekijker voor- of achteruit gaan. Steeds helderder wordt nu alles wat hij ziet! „Oh . . . kijk eens,” roept hij uit. „Ik kan het nummer lezen van de auto, dáár ver weg aan de andere kant van de gracht.”

Afke wil nu ook wel even kijken. Ze kijkt door de verrekijker van vader. Ze ziet ginds de oude lege school staan. Ze kan door de ruit in de lege lokalen kijken. „Wat een oude school, dat we daarin hebben gezeten tot de vakantie. De nieuwe is veel en veel mooier.”

„Die school moet ook afgebroken worden,” weet Arend.

„Maar goed,” vindt Afke, „kijk, er zijn ruiten stukgeslagen en de muur is ook al kapot, er zijn gaten ingetrapt. Onze school was echt versleten . . .”

„Laat me ook eens zien?” vraagt Arend. „Ja, de school is versleten, maar die ruiten hebben kinderen kapotgegooid, en grote jongens schopten hard tegen de slechte muur. Zo stuk was de school niet toen wij er in juni uitgingen . . .”

Afke weet dat ook wel. Om beurten gluren ze door het smalle kiertje naar buiten. Dáár regent het maar, dáár is het koud. Dáár wordt het al een beetje schemerig . . .

In de keuken werkt moeder. Op zolder spelen haar kinderen!

Spelen . . . ? Ze kijken steeds maar weer door de verrekijker naar buiten.

3. DE AUTONUMMERS

Afke gaat zich toch vervelen. Arend wil steeds maar zelf door de verrekijker naar buiten kijken. Hij kijkt het langst, iedere keer. Dat is niet eerlijk, maar daar denkt Arend niet aan.

Afke moppert: „Ik ga naar beneden, jij kijkt toch steeds maar. Ik zie niets.”

Daar schrikt Arend van. „Nee hoor, hier blijven,” bedelt hij. „Weet je wat? Jij schrijft de autonummers op die ik opgeef.”

Bij de sjoelbak liggen papier en potlood. Afke haalt het. „Zeg het maar,” zegt ze parmantig.

„Je moet wachten tot er een auto is,” weert Arend zich. „Hier is het niet zo druk als in het centrum van de stad.”

Dan opeens zegt hij: „Daar is er één: ZV - 67 - 49.”

Afke vindt het opschrijven maar moeilijk. Ze kan nog niet zo goed schrijven, en zeker niet zo vlug als Arend wil.

„Doe het zelf maar,” legt ze papier en potlood bij Arend neer.

„Jij bent een gemenerd, jij wil nooit fijn meedoen,” foetert hij.

„Ik kan niet zo vlug en goed schrijven,” verdedigt Afke zich.

„Daar komt er weer één,” roept Arend.

„Kijk maar goed en schrijf het nummer dan zelf maar op,” helpt Afke hem toch. Ze pakt de verrekijker vlug aan en Arend schrijft „AF - 10 - 91”. Dan tuurt hij weer met de verrekijker naar de overkant van de gracht.

Telkens pakt Afke de kijker aan, en vaak schrijft Arend met grote hanepoten de autonummers op.

Ze hebben er al een hele rij . . . , die twee.

BG - 50 - 98, AL - 14 - 80, WA - 99 - 35, IP - 22 - 19, DK - 29 - 98, JA - 15 - 89, FP - 66 - 14. Het ene nummer volgt op het andere.

„Kijk, bij de oude school stopt een auto,” ziet Arend.

Afke pakt de kijker weer. Arend schrijft ondertussen het nummer op, zijn tong hangt uit zijn mond: „SJ - 99 - 73”. Dat nummer komt erbij op het lijstje. Afke gluurt nog even door het

raamkiertje. „Het wordt al donker, hè,” vindt ze.

„Gelukkig gaan straks de straatlantaarns branden,” hoopt Arend. Hij heeft het juist gezegd, en floep daar gaat de straatverlichting aan. Hij kijkt weer door de verrekijker. Hij ziet door het open raamkiertje twee mannen een paar pakken de oude school indragen. Eén tilt de pakken één voor één op de vensterbank en de ander trekt de pakken naar binnen. Ze doen het erg voorzichtig, Arend ziet het goed. Hij ziet hoe ze het raam weer dichtdrukken, het lijkt net alsof het helemaal dicht is, net als de andere ramen. Even later rijdt de auto weg. Arend kijkt nog even op zijn briefje. „Ja, het nummer klopt,” knikt hij.

Dan roept moeder van beneden. „Wat doen jullie toch? In het donker kunnen jullie toch niet spelen?”

„Best hoor,” roepen ze.

„Straks gaan we eten, ruimen jullie alles netjes op?” roept moeder weer. Moeder vraagt het vriendelijk, maar ze weten dat ze nu vlug beneden moeten zijn.

Arend trekt het raam goed dicht. Afke gaat in het schemerdonker naar de deur van de zolderkamer. Dáár is het lichtknopje.

„Bom . . . , au,” ze stoot zich aan het voetbalspel. Ze hebben het wat op zij getrokken, en nu staat het haar in de weg als ze naar de deur loopt. Nog een paar stappen, dan drukt ze op het lichtknopje. Opeens is het heel licht in de kamer. Het raam is nu opeens een naar donker gat. Afke is altijd een beetje bang als ze het donkere raam ziet.

„Helemaal niet nodig,” doet Arend dapper. Hij schuift snel het overgordijn ervoor. Zacht ruimen ze alles snel op. Nog zachter bergen ze de verrekijker van vader in het kastje achter het glazen deurtje.

„Vader merkt vast niets,” fluistert Arend.

„Nee,” knijpt Afke hem in de arm.

De dommerds . . .

In een hoekje op de werktafel liggen onder een stukje schuurpapier de vergeten beschermhoesjes van de verrekijker. Arend ziet het niet . . . Afke ziet het ook niet . . . Ze vergeten die hoesjes over de lenzen van de verrekijker te trekken . . .

Samen stommelen ze naar beneden. Arend heeft het papiertje

van het schrijfbloc getrokken. Hij vouwt het blaadje op terwijl hij de trap afgaat, en doet het in zijn broekzak.

Op de trap ruiken ze het eten al. Moeder heeft de maaltijd klaar. Vader zit in de zithoek de krant te lezen.

„Zo, zijn jullie daar?” groet hij. „Wat hebben jullie allemaal gedaan vanmiddag?” Ze vertellen van het knikkerbord, het voetbalspel, de trein en de sjoelbak. Dat ze ruzie hadden en straf kregen vergeten ze maar. En de verrekijker vergeten ze ook.

„Wat zijn jullie braaf geweest, zeg. Nou moeder, dan heb je een gemakkelijke middag gehad . . .” Ze horen aan de stem van vader dat hij al weet dat ze straf gekregen hebben. Vader en moeder hebben geen geheimpjes voor elkaar. Ze kijken naar moeder, die knikt hen toe. Dan vertelt Arend toch maar dat ze ruzie hadden en straf kregen.

„En verder?” vraagt vader.

„Verder niets,” schrikt Arend. Hij liegt zo maar.

Afke praat er omheen: „We hebben met moeder samen gezongen. We hebben voor het kerstfeest een vers geleerd.”

„Laat maar eens horen,” vraagt vader.

Moeder helpt hen: „Lof zij den Heer – om het heil dat Hij ons heeft beschoren!” Ze zingen het hele vers uit.

„Goed zo,” prijst vader. „Dan gaat het oefenen op school nog beter. Dan wordt het een mooi kerstfeest. Als de kinderen goed zingen, dan zijn de vaders en moeders blij.” Ze kijken naar vader, ze horen die blijde woorden. Ze denken niet meer aan de verrekijker. Arend niet en Afke ook niet. Ze denken aan het blijde feest dat komen gaat.

„Leren we straks het tweede vers?” bedelen ze. Ze willen het nu vlug helemaal en goed kennen.

„Toe maar,” stemt moeder toe, „maar nu eerst eten.”

4. NAAR BED – UIT BED

Ze staan met z'n drietjes in de keuken: moeder, Afke en Arend.

Ze doen samen de afwas.

Ze zeggen samen de regels op van het tweede vers dat Afke en

Arend moeten leren voor het kerstfeest.

„Lof zij den Heer – die voor ons in dien stal werd geboren!
Hij kwam op aard voor den mens in zonde verloren . . .
Die met Zijn bloed,
Voor onze schuld heeft geboet:
Dank Hem met jub'lende koren!”

Iedere keer herhalen ze de woorden en de regels maar weer. Straks na de afwas zullen ze het samen zingen op de wijs van „Lof zij den Heer, den Almachtige Koning der Ere”. Ze zullen het heel eerbiedig doen.

Moeder vertelt iets over de woorden. De Heer in de stal geboren is de Here Jezus. Die met Zijn bloed heeft geboet, Hij is aan het kruis gestorven voor onze zonden. Dat was op Goede Vrijdag. Daarom moeten wij Hem danken.

Nu begrijpen ze het beter. Nu leren ze de woorden ook gemakkelijker. Arend en Afke begrijpen het woord „beschoren” nu ook beter. De Here Jezus heeft ons heil beschoren, dat betekent: heil gebracht door de straf zelf voor ons te dragen. Hij wil ons onze zonden vergeven als we ze belijden. Hij wil ons van alle kwaad verlossen als we in Hem geloven.

Moeder zit nu met hen op de bank in de zithoek. Aan iedere kant zit één van haar kinderen. Links zit Afke en rechts zit Arend. Moeder zet de wijs in en ze zingen mee. Ze zingen het eerste vers en het tweede vers.

Het gaat prachtig, nu moeten ze er maar één meer leren. Ze zingen uit volle borst, ze zingen hard.

De kinderstemmen klinken door het hele huis. Vader hoort de woorden niet, maar wel de wijs. Hij hoort het helemaal op de zolderverdieping. Daar is hij weer aan het knutselen. Hij schuift wat aan de kant op de werktafel. Dan liggen daar de bescherm-hoesjes van zijn verrekijker!

„Hoe kan dat nu?” mompelt vader. „Hoe kan dat nu . . .?” Nee, vader schudt het hoofd. Arend en Afke hebben niet aan de verrekijker gezeten. Kijk maar hoe netjes die achter het glazen deurtje naast het fototoestel staat. Vader begrijpt er niets van. Hij wil er niet verder over nadenken ook. Hij wil een lijst om een mooie tekening vanavond afmaken. Vader wil niet piekeren, hij

heeft alle tijd nodig om zijn knutselwerk af te maken. Vader past en meet. Hij fluit zachtjes mee met moeder en Afke en Arend . . . Vader is blij na een lange dag kantoorwerk op de bank hier te staan en te knutselen. Hij hoort moeder met de kinderen de trap op komen. Hij hoort het stromen van water in de douche.

Arend leest nu in een boek op het bed van vader en moeder. Dat mag iedere avond als moeder Afke eerst wast.

Afke springt even later in haar nachtponnetje de treden op naar de zolderverdieping. Daar is vader. Die moet ze nog een nachtzoen geven.

„Nacht paps,” zegt ze.

Dan legt vader alles even neer. Hij pakt zijn meisje op en knuffelt haar. „Ga jij lekker slapen, meisje?”

Afke zegt niets. Heerlijk is dat, haar wang tegen de zachte trui van vader. Ze horen Arend zingen in de douche. Ze horen moeder slaan met een kastdeur op een slaapkamer. Ze hebben nog even de tijd, die twee, om heerlijk te knuffelen. Afke trekt aan vaders haar, aan zijn oren. Ze knijpt hem in de neus.

„Kom, opschieten,” waarschuwt moeder, „morgen moeten ze weer naar school.”

Afke slaat beide armen om de hals van vader. „Nacht paps”.
„Nacht Afke, slaap maar lekker.”

Arend komt ook uit de douche. In zijn pyjama gaat hij vader goedenacht zeggen. Dan knielen ze samen neer bij moeder. Samen zeggen ze het gebedje op dat moeder hen ooit eens leerde. Dan brengt moeder hen allebei naar hun eigen kamertje. „Nacht mams,” zegt Afke weer. Ze trekt een grote beer dicht tegen zich aan. „Nacht Robby,” zegt ze tegen de beer.

„Welterusten,” zegt Arend stoer.

„Welterusten Arend, slaap maar lekker.”

Dan laat hij zich goed door moeder toedekken, heerlijk . . .

Afke en Arend slapen goed. Een lange nacht is zo maar voorbij. Moeder moet ze allebei wakker schudden in de morgen.

„Luilakken,” lacht ze, „kom er eens gauw uit. Straks komen jullie nog te laat op school.”

Ook nu knielen ze neer bij moeder, weer bidden en danken ze samen:

„Ik dank U, lieve hemelheer,
dat ik zo heerlijk zacht,
mocht slapen in mijn bedje weer
de hele lange nacht.

Och, geef mij dat ik deze dag
niet boos mag zijn of stout,
maar altijd weer zo wezen mag,
dat ieder van mij houdt.

Voordat wij de dag beginnen
zingen wij ter eer van Hem,
Die ons deze nacht bewaakte,
ons gezond en vrolijk maakte.
Dank Hem met blijde stem.

Lieve Vader, wil ons helpen,
bij ons spelen, bij ons werk,
over alle kinderen waken.
Wil de zieken beter maken,
maak ze weer gezond en sterk.

5. ALLES KOMT UIT

Het is alweer avond. Arend en Afke zijn naar school geweest. Ze hebben samen thuis gespeeld. Moeder heeft haar werk gedaan. Vader ook. Vader leest nu de krant. Straks gaan ze eten.

„Nog even geduld,” heeft moeder gezegd. Arend en Afke zijn druk bezig met het dekken van de tafel. Ze vinden het fijn dat ze moeder mogen helpen. Binnen is het heerlijk warm en helder licht en je ruikt er het fijne eten. Arend en Afke rammelen er met de vorken, de lepels en de messen. Buiten is het donker, het regent en het is er akelig koud.

„Nee maar,” zegt vader opeens, „moet je horen, moeder.”

„Ik kan niets van je horen in de keuken,” roept moeder. De zuigkap is boven het gastel aan, dat maakt een lawaai.

Vader is al in de keuken. Hij houdt de krant in de handen. „Moet je horen. Gistermiddag is er ingebroken bij een juwelier in het hartje van de stad. Zo maar midden op de middag. Een man gooit een steen door de etalageruit en graait alles bijeen in een zak. Meteen is hij verdwenen in een auto die gereedstond.” Dan leest vader nog verder. „Niemand weet waarheen die auto gereden is, en van de twee mannen ontbreekt ieder spoor. Alleen één mevrouw weet zich te herinneren dat de laatste cijfers van het autonummer 73 waren.”

Arend schrikt ervan. Hij heeft alles gehoord en grist een papiertje uit zijn broekzak. Hij kijkt naar het laatste nummer: SJ - 99 - 73. Dan schrikt hij nog meer. Hij kijkt naar Afke, maar die dekt de tafel verder af. Hij weet alleen het echte en juiste nummer, hij alleen! Hij weet het zeker . . .

Maar . . ., o, Arend wordt nog roder. Hij moet dit vader zeggen. Maar als hij het zegt weet vader dat ze aan zijn verrekijker hebben gezeten. Dat mag niet. Dat hebben ze gisteren niet verteld, expres niet . . . Ze hebben gezegd dat ze speelden met het knikkerbord, de trein, het voetbalspel en de sjoelbak. Meer niet . . .!

„Is de tafel klaar?” informeert moeder.

„Ja,” laat Afke weten.

„Het is me wat,” moppert vader nog na. „Ze stelen tegenwoordig al bij klaarlichte dag. Het moet niet erger worden.”

Dan zitten ze allemaal aan tafel. Arend hoort de stem van vader die bidt. In hem groeit een grote onrust. Hij bedriegt vader en moeder, en hij helpt de politie niet nu hij kan helpen.

„Toe, begin nu eens,” raadt moeder hem aan.

Afke hapt gulzig in de heerlijke aardappels met rode kool en spek. Arend kan het eten nauwelijks doorslikken.

„Ben je ziek?” vraagt vader als hij Arend zo met moeite ziet eten. „Het zou geen wonder zijn met dit natte weer. Je ziet ook erg rood, je kunt best koorts hebben.”

Arend schudt zijn hoofd. Traag eet hij zijn mond leeg. Dan springt hij van zijn stoel, hij loopt naar vader. „Hé, weglopen van tafel doen we hier niet,” protesteert moeder. „Ga eens gauw weer zitten.”

Maar Arend hoort haar niet. Hij kijkt maar naar vader, heel bang en toch ook heel flink.

„Wat zullen we nu beleven?” wil vader weten.

„We . . . , we . . .” En dan vertelt Arend snel en in het kort alles. Dat ze de verrekijker gepakt hebben. Dat ze naar buiten keken door een kiertje van het open raam. Dat ze autonummers opschreven en dan noemt hij het nummer van de auto die bij de lege school stond: SJ - 99 - 73.

„Maar jongen,” schrikt moeder.

En vader zegt: „Nu begrijp ik hoe die beschermhoesjes van mijn verrekijker op mijn werktafel komen.” Dan rent hij naar de telefoon.

Hij draait een nummer. Vader noemt zijn naam en adres. Hij zegt dat de politie straks maar langs moet komen als ze dat wil. Maar beter is eerst maar in de lege oude school aan de overkant van de gracht bij hen te gaan kijken. Daar zal de buit van de diefstal bij de juwelier wel zijn. Dan noemt vader ook het nummer van de auto die daar gister tegen het avondeten stond: SJ - 99 - 73.

Arend zit met rode oren te luisteren. Hoe durft vader dat allemaal. Zou hij? Zouden Afke en hij de dieven daar aan het werk gezien hebben? Zou vader hetzelfde denken als wat hij zopas ook dacht?

„Jullie zijn wel erg stout geweest,” meent vader als hij weer aan tafel zit. „Maar jullie kunnen de politie wel eens goed geholpen hebben. Ik voel het zo maar dat de buit dáár verstopt is.” Dan eet hij zijn bord leeg. Het is nu opeens heel stil in de kamer. En erg warm vindt Arend. Hij puft boven zijn nog steeds volle bord. Hij kan het maar niet leeg krijgen.

„Laat maar staan voor deze keer,” oordeelt moeder mild.

„Ja, doe maar,” knikt vader. „Maar straf krijgen jullie van me, o zo. De politie helpen of niet, jullie moeten van mijn spullen afblijven.”

Ze buigen beschaamd het hoofd. Altijd komen vader en moeder er wel achter.

„Nu verklapte jij het,” kan Afke niet laten te zeggen.

„Maar dat was nu juist heel goed,” prijst vader Arend.

Na het eten probeert moeder hun gedachten maar af te leiden.

„We gaan aan het derde vers beginnen. We zeggen de woorden op onder de afwas,” zegt ze. Arend en Afke zeggen onder het afdrogen van de vaat de woorden weer na:

„Lof zij den Heer - die de macht van den dood kwam beschamen!

Niets kan Zijn goedheid, Zijn liefde en almacht omvâmen . . .

Hij gaf Zijn Zoon

Als veil'gen weg tot Zijn troon:

Looft Hem in eeuwigheid - amen!

6. POLITIE IN HUIS

De bel gaat. Moeder hoort het terwijl ze Afke aan het douchen is. Op een holletje gaat ze naar beneden. Ze doet de deur open. Er staan twee mannen op de stoep. Twee mannen in uniform.

„Dag mevrouw, we zijn van de politie.”

„Komt u dan maar verder,” groet moeder. „Mijn man heeft u enkele uren geleden gebeld.”

Ze laat de twee politiemannen in de kamer. Moeder roept vader. Hij is alweer op de zolderverdieping. Arend en Afke horen hem dicht langs hen heen gaan, de twee trappen af. De één staat in de douche, de ander zit op de rand van het bed van vader en moeder te lezen.

Moeder komt naar boven. Ze helpt Afke en daarna Arend. Dan mogen ze mee naar beneden. Dat willen de politiemannen. Verlegen staan ze daar in de kamer.

„Zo, jullie hebben ons flink geholpen,” zegt één van de mannen vriendelijk.

„Maar ze waren wel erg ondeugend,” onderbreekt vader hem.

„Goed mijnheer, dat regelt u dan zelf verder maar,” lacht de politiemann. „Voor ons verandert het niets aan de zaak.”

„Nee, dat is zo,” zegt nu de andere politiemann. „Binnen een uur na uw telefoontje hadden we de buit gevonden en de daders te pakken. Nu willen we graag precies horen hoe u dat allemaal wist.”

„Vertel maar,” moedigt vader Arend aan.

„We . . . , we . . . ,” begint hij verlegen.

De politiemannen knikken. Arend durft steeds beter en beide mannen horen het hele verhaal zoals moeder en vader het ook al gehoord hebben.

Eén van de twee mannen schrijft alles op. Eindelijk is Arend uitverteld.

„Hij heeft het briefje nog in zijn broekzak,” flapt Afke eruit.

„Is dat zo?” vraagt één van de politiemannen.

„Ja,” knikt Arend.

Hij moet het boven ophalen. Een kleur trekt over zijn wangen. Hij is helemaal vergeten dat hij daar in zijn pyjama staat en Afke in haar „pon”.

Boven liggen zijn kleren al op zijn stoel, gereed voor morgen. Uit de zak haalt hij het verfrommelde papiertje. De politiemannen kijken er goed naar. Ze zien het hele rijtje met autonummers. Ze zien het laatste nummer. Ze letten niet op de grote hanepoten. Ze vragen alleen: „Mogen wij dat briefje van je hebben?”

„Maar het is niet netjes,” zegt Arend bedeesd.

„Dat geeft niet, hoor, zo hebben we er heel veel aan.”

De politiemannen schudden de hand van Arend en ook die van Afke. Dan geven die twee vader een zoen en rennen naar boven. Moeder komt achter hen aan, en vader laat de beide politiemannen uit.

„Dat gebeurt niet vaak, politie in huis,” meent moeder.

„Nee, gelukkig niet,” vindt vader.

De volgende morgen praten ze meteen weer over het bezoek van de politiemannen.

„Jullie praten er helemaal niet over op school,” beslist moeder.

„Zo wil vader het ook. Jullie hebben de politie geholpen zonder dat jullie het zelf wisten. Jullie waren bovendien stout, dat mogen jullie nog niet vergeten.”

Wat teleurgesteld gaan ze naar school . . .

„Toch hebben vader en moeder gelijk,” zegt Afke onderweg.
„Natuurlijk, maar daarom wil ik het nog wel vertellen,” foetert Arend na. „Wie kan zó iets op school vertellen?”

„Niemand,” weet Afke.

Ze zwijgen ook, bang nog meer straf te krijgen. En toch weten straks alle kinderen het. In de krant staat het bericht dat de diefstal is opgelost. De politie kon de daders snel inrekenen dank zij de snelle hulp van enkele kinderen. In het kort meldt de krant dan hoe een en ander gebeurd is. Hun namen worden niet genoemd, maar pientere ouders van andere kinderen rekenen na vanwáár er uit een raam gekeken is èn of vanuit dat huis kinderen op de school gaan waarop ook hun kinderen zijn.

Arend en Afke krijgen blijde uitroepen te horen als ze een paar dagen later op school komen. „Hoi, hoi,” roepen sommige kinderen. „Jullie hebben de dieven gezien.” Ze knikken alleen maar, want thuis ligt een straf te wachten. Ze zijn er druk mee, en helemaal niet blij. Ze moeten de werkkamer en de werktafel van vader schoonmaken. Heel schoon en netjes alles terugleggen. Nu ze aan alles mogen zitten is het opeens niet meer leuk. Anders zijn ze zo nieuwsgierig naar alles wat dáár staat en ligt en hangt. Maar nu? Nu kunnen ze er niet meer naar kijken . . . Het is ook moeilijk alles precies op de goede plaats terug te brengen.

„Zijn jullie niet blij?” vraagt de juffrouw aan Afke.

„Natuurlijk,” zegt Afke, „maar ook verdrietig, want thuis hebben we straf. Straf die nog steeds niet af is.”

„Ja, jullie waren wel ondeugend,” knipoogt ze naar Afke. „Weet je wat? Neem dit maar mee voor Arend en jou.” Ze duwt Afke voor allebei een heel mooie kaart in de hand. Die krijgen ze anders alleen als ze heel goed hun best hebben gedaan.

Thuis zijn er ook cadeautjes gebracht. Andere mensen vinden dat Afke en Arend erg goed gedaan hebben door alles eerlijk te vertellen.

„Zal ik jullie straf dan maar afmaken?” vraagt vader. „Anders worden de mensen nog boos op ons.” Zijn ogen schitteren van pret.

„We doen het met zijn drietjes,” probeert Arend.

„Goed dan maar . . .”

7. AFKES ZORG

Er is een pak gekomen van de juwelier. Een pak met mooie dingen voor Arend en Afke. Ook voor moeder en vader. Afke en Arend dragen nu allebei een mooi horloge om de pols. Wat zijn ze er blij mee! Wat zijn ze er ook verlegen mee!

„We . . . ?” stottert Arend.

„Zeg het maar,” helpt moeder hem.

„We deden die morgen ook ons gebedje. We vroegen toen ook:

„Och, geef mij dat ik deze dag niet boos mag zijn of stout . . .”

Toch waren we stout en nu liggen hier al die mooie dingen.”

Arend begrijpt het niet.

„Denk maar aan jullie kerstfeest. De Here Jezus heeft ook voor die zonde geboet. We hebben toch om vergeving gevraagd, nadat jullie het eerlijk hadden verteld?”

Arend knikt, en Afke knikt ook.

„Voor ons is het fijn geworden, maar voor die mannen niet. Voor die mannen is het toch erg,” meent Afke.

Moeder knikt. „Die mannen deden erg verkeerd. Stelen is een zonde tegen God en tegen je medemens. Dat verbiedt de Here,” zegt moeder zacht.

„Die mannen kunnen geen kerstfeest vieren,” bedenkt Afke opeens.

„Nee, niet thuis,” geeft moeder toe.

„Weet u wie het zijn?” vraagt Afke verder.

Vader en moeder weten het, maar ze noemen geen namen. Die mannen wonen niet zó ver weg, de kinderen kunnen het beter niet weten.

„Mogen we onze horloges om naar school?” vraagt Arend. Hij is er toch wel trots op. Vooral omdat achterop het horloge staat:

„Voor Arend, uit dankbaarheid”.

„We zullen nog wel eens zien,” stelt moeder het antwoord uit. Ze wil er eerst met vader over praten.

Afke vraagt niet of ze haar horloge naar school om mag doen. In haar groeit een steeds groter verdriet. Afke heeft zorgen. Thuis is het licht, op straat is het donker. Misschien in de cel ook, en nu bij winterdag misschien wel heel erg koud. Het maakt Afke verdrietig.

Ze fluistert erover in het oor van de juf op school. Die mag het weten. „U mag het tegen niemand zeggen,” zegt Afke erbij. De juffrouw belooft het. Ze kijkt naar Afke. Die probeert haar rekensommen goed te maken. Maar het kost moeite.

Buiten wordt het nog donkerder. Een grijze lucht strekt zich over alles uit. Eerst langzaam, maar dan al sneller vallen de sneeuwvlokken uit de lucht naar beneden. Ze zijn donker, maar ze maken alles wit.

Juf ziet de sneeuw vallen. Juf denkt aan de zorg van Afke. Juf denkt aan die tekst uit de bijbel: „Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw”.

Juf denkt terwijl de kinderen voor haar rekenen. Dan kijkt ze op haar horloge. „Opruimen.” De boekjes en schriften slaan dicht. Alles wordt opgeruimd. Ze zitten gereed om te eindigen . . .

„Afke, blijf jij even na om te helpen?” vraagt de juffrouw nog. Dan moeten ze eerbiedig zijn. Juf dankt voor deze dag. Ze vraagt om vergeving voor alle zonden. Ze dankt voor Christus die ook hen wil trekken bij Zijn grote kudde.

Dan gaan ze rij na rij naar buiten, de wildebrassen. Wat zijn ze ongeduldig! Afke blijft in de klas. Ze weet dat ze nu het bord moet schoonvegen. De juffrouw komt bij haar staan. „Zo, je bent vlug klaar,” prijst ze. „Dan maar gauw weggaan, want Arend staat vast op je te wachten.”

Afke knikt. „Zou u . . .,” aarzelt ze. Dan fluistert ze zacht. Ook de juf praat heel zacht. Niemand mag hun plannetje horen, niemand.

„Is het zo goed?” wil de juffrouw weten.

Afke knikt, ze is blij.

„Nu geen zorgen meer,” waarschuwt de juffrouw.

Afke schudt haar hoofd, ze huppelt de klas uit.

„Kom je nog?” zeurt Arend.

Afke wordt er niet boos om. „Ik moest de juf helpen,” zegt ze alleen.

„Jullie stonden de hele tijd te kletsen,” weet Arend.

„Dan heb jij stillletjes naar binnen gekeken, dat is gemeen,” verraadt Afke zich. Raketings vliegt een sneeuwbal langs haar gezicht. Even later wordt ze al met sneeuw gewassen. „Gemeenerd,” moppert ze. Dan rennen ze om het hardst naar huis.

„Jullie zijn laat,” begroet moeder hen.

„Ik moest de juffrouw helpen,” vertelt Afke.

„Ze stonden alleen maar te kletsen,” begint Arend weer.

„Nietes, we . . .” Dan slaat Afke haar hand voor de mond. Nu zou ze bijna hun plannetje verraden.

„Wat we . . .?” wil moeder weten.

Afke schrikt ervan. „Niets mams.” En vlug vraagt ze: „Zullen we het vers verder leren?”

„Na het eten, hoor, net als anders.”

Zo gebeurt het ook. Het gebeurt in de warme kamer vol licht. Buiten is het nu ook wat lichter door de witte sneeuw, maar koud. En in de gevangeniscel? Afke weet het niet. Ze durft het niet vragen. Afke heeft zorgen om die dieven die zo erg verkeerd deden. Zal ze het toch vragen? Ja, ze doet het . . .

„Mams, is het nu koud en nat in de gevangenis?”

„Welnee,” zegt moeder. „Het is wel eenzaam in de cel. Een straf valt nooit mee. We moeten straffen. Jij krijgt ook straf als het nodig is. Straf is voor de gevangene ook een strijd. God geeft hem opnieuw een kans zich van zijn zonde te bekeren. We moeten voor hen bidden, Afke.”

Afke kijkt naar moeder. Haar zorg verdwijnt. „Bidden wij ook voor hen, mams?”

„Natuurlijk, Paulus heeft ons toch geleerd: „Gedenkt de gevangenen . . .””

Moeder begrijpt haar meisje. Ze denken allebei aan de twee mannen die door toedoen van Afke en Arend nu in de gevangenis zitten.

8. De juffrouw helpt

„Dag juffrouw,” zegt de politieman op het politiebureau als hij de schooljuffrouw voor zich ziet.

„Mag ik de commissaris alstublieft spreken?”

De politieman belt even, het mag.

Even later zit de juffrouw bij de baas van de politie. Ze vertelt van de dieven die gegrepen zijn dank zij de hulp van Arend en Afke. Afke, een meisje uit haar klas. Een meisje dat nu zorgen heeft om die twee mannen.

De commissaris luistert. Hij knikt, hij knikt steeds meer als hij het plannetje hoort. „Het is ongebruikelijk, juffrouw,” zegt hij.

„Ja, dat weet ik,” zegt juf, „maar denkt u er eens over na. Dan kom ik vragen of het toch mag.”

„Dat hoeft niet, juffrouw. Doet u het maar, ik zal orders geven dat u uw plannetje hier kunt afmaken. Het meisje heeft het zeker verdiend.”

„Ik dank u hartelijk,” groet de juf. Ze steekt haar hand uit naar de man voor haar. Ze schudden elkaar hartelijk de hand. Dan gaat juf naar school. Het is nog erg vroeg, er zijn nog geen kinderen op het schoolplein. Niemand heeft gezien waar de juffrouw heen geweest is.

Nu moet ze de bovenmeester vragen of ze haar plannetje mag uitvoeren. Nu moet ze de meester van klas vier vragen of hij en zijn klas ook mee willen doen. Dan kan Arend ook mee. Ze praten met elkaar vóór de les in het kamertje van de meesters en de juffrouw. Het mag, o het mag! In de klas krijgt Afke ongemerkt een knipoogje. Ze kan wel opspringen, zo blij is ze. Ze

knijpt in haar handen om stil te blijven. Warmte stroomt door haar heen, blijde warmte. Alle zorgen verdwijnen. En zachtjes dankt ze, heel zachtjes zonder woorden.

Nog twee dagen, dan is het kerstfeest . . .

De kinderen van klas vier en twee gaan vanmiddag uit. De meester en de juffrouw hebben het allebei in hun klas verteld. Maar waarheen? Nee, dat is nog een geheim.

In de gang staan een paar dozen gereed, die moeten mee. De kinderen uit de andere klassen mopperen een beetje. Zij hebben gewoon school. Nu is het middag, er komt een autobus voor rijden. Klas vier en klas twee stappen er netjes in. De dozen die in de schoolgang stonden, gaan ook mee. Ze rijden door een deel van de stad. Ze rijden door een park. Dáár stopt de bus even. Dan vertelt de meester dat ze met elkaar naar de gevangenis gaan. Ze moeten zich netjes gedragen. Hij zal de gevangenen van de Here Jezus vertellen. Zij, de kinderen mogen allemaal zingen . . . „Doe goed je best,” raadt hij aan. Dan rijdt de bus weer verder. Eindelijk zijn ze in een grote zaal.

Tegenover hen zitten mensen die gevangen zitten. Ze luisteren naar de meester. Hij praat als een vriend met die mannen, als een goede kennis die hen alleen maar een keer opzoekt. Hij vertelt van de Here Jezus. De Here Jezus heeft recht op de dienst van alle mensen. Hij wil uw en onze zonden vergeven. Dan moeten we oprecht schuld belijden en onze zonde kennen en die Hem zeggen. Hij wil die zonde genadig vergeven . . . De gevangenen luisteren. Afke ziet het, en Arend, en alle andere kinderen. Ze luisteren net zo goed als andere mensen, die gevangenen. Meester is klaar. De juffrouw vertelt dat de kinderen nu zullen zingen. Ze gaan bij elkaar staan, net als bij het oefenen. Dan zingen ze:

„Lof zij den Heer – om het heil dat Hij ons heeft beschoren!
Zie, hoe de duisternis wijkt en de morgen komt gloren!
Heilige nacht,
Die ons dat Kind heeft gebracht:
Ons is de Heiland geboren!

Lof zij den Heer – die voor ons in dien stal werd geboren!
Hij kwam op aard voor den mens in zonde verloren . . .

Die met Zijn bloed,
Voor onze schuld heeft geboet:
Dank Hem met jub'lende koren!

Lof zij den Heer – die de macht van den dood kwam beschamen!
Niets kan Zijn goedheid, Zijn liefde en almacht omvâmen . . .
Hij gaf Zijn Zoon
Als veil'gen weg tot Zijn troon:
Looft Hem in eeuwigheid – amen!”

Tranen staan in de ogen van Afke. Maar ze moet ze vlug wegvegen.

„Nu zullen Afke en Arend u allemaal nog een sinaasappel geven. U krijgt ook allemaal het „evangelie van Lucas”. Daarin staat van de geboorte van onze Heiland, maar ook van Zijn lijden en van Zijn hemelvaart. Namens het personeel en de kinderen van onze school wensen we u allemaal Gods zegen in deze dagen. En als het mag, komen we graag nog eens terug.”

Daar lopen Afke en Arend. Twee politiemannen dragen de dozen voor hen. Iedere gevangene krijgt van Afke een boekje: een deel van de bijbel, Gods Woord.

Iedere gevangene krijgt van Arend een sinaasappel: een vrucht van Gods goede schepping.

„Dank je,” mompelen ze, „dank je wel . . .”

Dan grijpt een hand de arm van Afke. Ze schrikt van de forse greep.

„Jij en je broertje zagen ons bij de oude school, hè?”

Ze knikt en haar knieën knikken. Toch kijkt de man niet boos.

„Maar goed ook,” zegt de man. „Maar goed ook, het is goed dat ik de eerste de beste keer bij het stelen gegrepen ben. Nu kan ik erover nadenken en weer op het goede pad komen. Mijn moeder bidt ook voor me. Jullie ook. Het wordt hier in de gevangenis ook voor mij echt kerst. Ik geloof dat de Here Jezus jullie op mijn weg stuurde om me voor erger te bewaren. Hij heeft ook voor mij geboet.”

Nu is het kerstfeest op school.

De moeders en de vaders zijn ook op school. Ook zij horen de lofzang die de kinderen leerden zingen.

De kerstvertelling van de bovenmeester horen ze eerbiedig aan. De vertelling van de juffrouw is zo vreemd. Het begint bij de roeping van Jesaja, de profeet, vele eeuwen geleden. Toen al heeft de Here gezegd: „Al waren uw zonden als scharlaken, ze zullen wit worden als sneeuw”. Eeuwen voordat de Heiland werd geboren, was er al die blijde boodschap. „En nu, nu waren we in de gevangenis, bij inbrekers, dieven, en mensen die andere verkeerde dingen hebben gedaan. We mochten de gevangenen vertellen en voorzingen van de Here Jezus. Klas vier en klas twee brachten daar hèt licht in duist're wolken. Ze hoorden een gevangene zeggen dat hij geloofde dat de Heiland ook voor hem had geboet. Jongens en meisjes, vaders en moeders, voor die gevangenen èn voor ons geldt wat van de Heiland is geschreven: „Hij doet ons, hoe met schuld beladen, verzoend voor 't oog des Vaders treên”.”

Thuis . . .

Thuis bij Afke en Arend is een zolder.

Op die zolder heeft vader zijn werkplaats . . .

Dáár staat zijn verrekijker achter het glazen deurtje.

Dáár is het raam dat Arend op een kiertje zette om er naar buiten te kunnen kijken . . .

Ze denken eraan: moeder en vader, Afke en Arend. Ze denken aan die vreemde avond en die vreemde middag . . .

Afke weet het nu, ze weet het heel zeker!

Er is feest in de gevangenis . . .

Feest voor gevangenen!

FEEST VOOR GEVANGENEN

Arend en Afke zijn op een middag, als zij uit verveling met de verrekijker van hun vader zitten te spelen, er ongewild getuige van dat uit een bestelauto een paar pakken worden gehaald die in een leeg huis worden verstopt. Dankzij het feit dat zij het nummer van de auto noteren, kan de politie vrij snel daarna die dieven aanhouden.

Tijdens de kerstdagen mogen de kinderen met hun schoolklas in het Huis van Bewaring gaan zingen. Zo is het ook feest voor de gevangenen.

UITGEVERIJ G. F. CALLENBACH B.V. - NIJKERK

ISBN 90 266 4419 1

J. M. 7-9